YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (viides jaosto)

10 päivänä joulukuuta 2007 *

Asiassa C-134/07,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Sąd Rejonowy w Jaworznie (Puola) on esittänyt 6.2.2007 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 7.3.2007, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Piotr Kawala

vastaan

Gmina Miasta Jaworzna,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Tizzano sekä tuomarit M. Ilešič (esittelevä tuomari) ja E. Levits,

julkisasiamies: E. Sharpston,
kirjaaja: R. Grass,

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

ottaen huomioon kirjallisen käsittelyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Puolan hallitus, asiamiehenään E. Ośniecka-Tamecka,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään D. Triantafyllou ja K. Herrmann,

päätettyään ratkaista asian perustellulla määräyksellä työjärjestyksensä 104 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla,

kuultuaan julkisasiamiestä,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee EY 25 artiklan ja EY 90 artiklan ensimmäisen kohdan tulkintaa.

2 Pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain Kawala ja Gmina Miasta Jaworzna (Jaworznon kunta) ja joka koskee 500 Puolan zlotyn (PLN) suuruista maksua, joka suoritettiin 18.8.2005 toisesta jäsenvaltiosta käytettynä Puolaan tuodun auton ensirekisteröinnin yhteydessä rekisteröintitodistuksesta (jäljempänä riidanalainen maksu).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön säännöstö

3 EY 23 artiklassa määrätään seuraavaa:

"1. Yhteisön perustana on tulliliitto, joka käsittää kaiken tavaroiden kaupan ja merkitsee, että vienti- ja tuontitullit sekä kaikki vaikutukseltaan vastaavat maksut ovat kiellettyjä jäsenvaltioiden välillä ja että toteutetaan yhteinen tullitariffi suhteessa kolmansiin maihin.

2. Tämän osaston 25 artiklan ja 2 luvun määräyksiä sovelletaan jäsenvaltioista peräisin oleviin tuotteisiin sekä sellaisiin kolmansista maista tuleviin tuotteisiin, jotka ovat jäsenvaltioissa vapaassa vaihdannassa."

4 EY 25 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Tuonti- ja vientitullit tai vaikutukseltaan vastaavat maksut ovat kiellettyjä jäsenvaltioiden välillä. Tämä koskee myös fiskaalisia tulleja."

5 EY 28 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden väliset tuonnin määrälliset rajoitukset ja kaikki vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet ovat kiellettyjä."

6 EY 30 artiklan sanamuoto on seuraava:

"Mitä 28 ja 29 artiklassa määrätään, ei estä sellaisia tuontia, vientiä tai kauttakuljetusta koskevia kieltoja tai rajoituksia, jotka ovat perusteltuja julkisen moraalin, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden kannalta, ihmisten, eläinten tai kasvien terveyden ja elämän suojelemiseksi, taiteellisten, historiallisten tai arkeologisten kansallisaarteiden suojelemiseksi taikka teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelemiseksi. Nämä kiellot tai rajoitukset eivät kuitenkaan saa olla keino mielivaltaiseen syrjintään tai jäsenvaltioiden välisen kaupan peiteltyyn rajoittamiseen."

7 EY 90 artiklan ensimmäisen kohdan sanamuoto on seuraava:

"Jäsenvaltiot eivät määrää muiden jäsenvaltioiden tuotteille minkäänlaisia korkeampia välittömiä tai välillisiä sisäisiä maksuja, kuin ne välittömästi tai välillisesti määräävät samanlaisille kotimaisille tuotteille."

Kansallinen säännöstö

8 Tieliikenteestä 20.6.1997 annetun lain (Prawo o ruchu drogowym; Dz. U, 2003, nro 58, 515 jakso, nro 124, 1152 jakso, nro 130, 1190 jakso ja nro 137, 1302 jakso) 77 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Uusien autojen valmistajan tai maahantuojan on annettava rekisteriote [rekisteröintitodistus] jokaiselle uudelle autolle, joka myydään Puolan tasavallan alueella.

2. Rekisteriote annetaan ajoneuvon omistajalle.

3. Kun muu kuin 1 momentissa tarkoitettu auto rekisteröidään ensi kertaa Puolan tasavallan alueella, rekisteriotteen antaa rekisteröintimaksun suorittamista vastaan rekisteröintiasioissa toimivaltainen viranomainen (starosta), keräilyautoja ja 73 §:n 4 momentissa tarkoitettuja ajoneuvoja lukuun ottamatta.

4. Liikenneministeriö

– –

2) vahvistaa asetuksella rekisteriotteesta suoritettavan maksun suuruuden."

9 Ajoneuvon rekisteriotteesta suoritettavan maksun suuruudesta 28.7.2003 annetun infrastruktuuriministerin asetuksen (Dz. U, 2003, nro 137, 1310 jakso; jäljempänä 28.7.2003 annettu asetus) 1 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään seuraavaa:

"1. Rekisteriviranomainen perii ensirekisteröinnin yhteydessä Puolan tasavallan alueella annettavasta ajoneuvon rekisteriotteesta 500 PLN:n suuruisen maksun.

2. Rekisteriviranomainen perii ajoneuvon rekisteriotteen jäljennöksestä 75 PLN:n suuruisen maksun."

10 Pääasian riidan tosiseikkojen tapahtumisajankohdan jälkeen Trybunał Konstytucyjny (perustuslakituomioistuin) totesi 17.1.2006 antamallaan tuomiolla, että 28.7.2003 annetun asetuksen 1 §:n 1 momentti oli sisällöltään tieliikennelain ja Puolan perustuslain säännösten vastainen. Tämän tuomion mukaan kyseinen pykälä menetti kokonaan pakottavuutensa 1.5.2006 alkaen.

11 Tämän jälkeen liikenne- ja rakennusministeriö antoi ajoneuvon rekisteriotteesta suoritettavan maksun suuruudesta 28.3.2006 asetuksen, joka tuli voimaan 15.4.2006 ja jonka mukaan rekisteriviranomainen perii sekä ensimmäisestä rekisteriotteesta (kyseisen asetuksen 1 §:n 1 momentti) että rekisteriotteen jäljennöksestä (kyseisen asetuksen 1 §:n 2 momentti) samansuuruisen eli 75 PLN:n suuruisen maksun.

Pääasian riita ja ennakkoratkaisukysymys

12 Kawala osti 9.5.2005 Saksasta Mercedes-Benz-merkkisen käytetyn auton ja toi sen samassa kuussa Puolaan.

13 Kawala suoritti 18.8.2005 Gmina Miasta Jaworznalle 500 PLN:n suuruisen maksun saadakseen todistuksen kyseisen auton ensimmäisestä rekisteröinnistä Puolassa.

14 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että jos ajoneuvoa ei olisi rekisteröity, Kawala ei olisi kyennyt liikkumaan Puolassa laillisesti kyseisellä ajoneuvolla.

15 Kawala nosti 9.10.2006 Sąd Rejonowy w Jaworzniessa (Jaworznon alueen tuomioistuin) kanteen Gmina Miasta Jaworznaa vastaan ja vaati tätä palauttamaan 425 PLN, joka vastasi erotusta sen maksun, jonka hän oli joutunut suorittamaan ensimmäisessä rekisteröinnissä annetusta rekisteriotteesta, ja sen määrän eli 75 PLN:n välillä, joka hänen olisi pitänyt suorittaa kyseisen otteen jäljennöksestä.

16 Sąd Rejonowy w Jaworznie korostaa, että siltä osin kuin 28.7.2003 annetun asetuksen 1 §:n soveltaminen on ristiriidassa EY 90 artiklan kanssa, sen pitäisi käsiteltävänään olevassa riidassa EY 10 artiklan nojalla sekä yhteisön oikeuden ensisijaisuutta koskevan periaatteen mukaisesti jättää tämän asetuksen ne säännökset soveltamatta, jotka ovat ristiriidassa yhteisön oikeuden kanssa, myös sitä päivämäärää edeltävän ajanjakson osalta, jona Trybunał Konstytucyjny totesi tuomiossaan, että ne menettäisivät kokonaan pakottavuutensa.

17 Sąd Rejonowy w Jaworznie huomauttaa, että jos Kawala olisi ostanut uuden ajoneuvon Puolasta, hänen ei olisi tarvinnut suorittaa mitään maksua Gmina Miasta Jaworznalle ensimmäisessä rekisteröinnissä annettavasta rekisteriotteesta, sillä ajoneuvon valmistaja tai maahantuoja olisi toimittanut sen ja suorittanut lisäksi tästä otteesta 9,71 PLN:n suuruisen nettohinnan (ilman arvonlisäveroa).

18 Sąd Rejonowy w Jaworznie on näin ollen päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko [28.7.2003 annetun asetuksen] 1 §:n soveltaminen ristiriidassa EY 90 artiklan kanssa siltä osin kuin toisesta jäsenvaltiosta Puolaan tuodun ajoneuvon rekisteröimiseksi on suoritettava rekisteriotteesta 500 PLN:n suuruinen maksu?"

19 Kansallinen tuomioistuin toteaa lisäksi, esittämättä muodollisesti toista ennakkoratkaisukysymystä, että mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, saattaisi olla välttämätöntä tulkita EY 25 artiklaa sen selvittämiseksi, onko 28.7.2003 annetun asetuksen 1 §:n soveltaminen ristiriidassa kyseisen määräyksen kanssa siltä osin kuin riidanalainen maksu on tullia vaikutukseltaan vastaava maksu.

Ennakkoratkaisukysymys

20 Jos ennakkoratkaisukysymykseen annettava vastaus on selvästi johdettavissa oikeuskäytännöstä, yhteisöjen tuomioistuin voi työjärjestyksen 104 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla kuultuaan julkisasiamiestä ratkaista asian perustellulla määräyksellä.

21 Kansallinen tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, voidaanko EY 90 artiklan ensimmäistä kohtaa tulkita siten, että riidanalaisen maksun periminen on ristiriidassa kyseisen määräyksen kanssa, koska se peritään käytännössä toisesta jäsenvaltiosta käytettynä maahan tuodun auton ensirekisteröinnin yhteydessä mutta ei silloin, kun käytetty auto hankitaan Puolasta, mikäli se on jo rekisteröity siellä.

22 Koska yhtäältä Puolan hallitus arvioi, että velvollisuus hankkia rekisteriote käytetylle ajoneuvolle, joka on tuotu toisesta jäsenvaltiosta, ei kuulu EY 90 artiklan vaan EY 28 ja EY 30 artiklan soveltamisalaan, sillä se on tuonnin määrällistä rajoitusta vaikutukseltaan vastaava toimenpide, joka on kuitenkin välttämätön, oikeasuhteinen ja perusteltu yleisen järjestyksen kannalta, ja koska toisaalta kansallinen tuomiois-

tuin viittaa siihen mahdollisuuteen, että riidanalainen maksu kuuluu EY 23 ja EY 25 artiklan eli tulleja ja vaikutukseltaan vastaavia maksuja koskevan kiellon soveltamisalaan, on ensinnäkin määritettävä, minkä perustamissopimuksen määräyksen valossa riidanalaista maksua on arvioitava.

23 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 28 artiklan soveltamisalaan eivät kuulu muissa erityismääräyksissä tarkoitetut kaupan esteet ja EY 23 ja EY 25 sekä EY 90 artiklassa tarkoitetut veronluonteiset tai vaikutuksiltaan tullia vastaavat kaupan esteet eivät kuulu EY 28 artiklassa olevan kiellon piiriin. Lisäksi vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee EY 25 artiklan ja EY 90 artiklan soveltamisalojen osalta, että vaikutukseltaan vastaavia maksuja koskevia määräyksiä ja syrjivää sisäistä verotusta koskevia määräyksiä ei sovelleta päällekkäin eli sama vero tai maksu ei voi perustamissopimuksen järjestelmässä kuulua samanaikaisesti molempien käsitteiden alaan (ks. mm. asia C-383/01, De Danske Bilimportører, tuomio 17.6.2003, Kok. 2003, s. I-6065, 32 ja 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

24 Sen osalta, kuuluuko riidanalaisen maksun kaltainen maksu EY 23 ja EY 25 artiklassa tarkoitetun vaikutukseltaan vastaavan maksun käsitteen soveltamisalaan, vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että tavaroille yksipuolisesti asetettu vero tai maksu, jonka perusteena on valtion rajan ylittäminen, on veron tai maksun nimikkeestä ja kantamistavasta riippumatta vaikutukseltaan vastaava maksu, jos se ei ole varsinainen tulli (asia C-313/05, Brzeziński, tuomio 18.1.2007, Kok. 2007, s. I-513, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

25 Pääasian kohteena olevan kaltaista maksua ei peritä sen vuoksi, että maksun käyttöön ottaneen jäsenvaltion raja ylitetään. Sekä kansallisen tuomioistuimen että Puolan hallituksen antamista tiedoista näet ilmenee, että käytetyistä autoista peritään riidanalainen maksu ainoastaan silloin, kun ne rekisteröidään ensi kertaa Puolassa, eikä sitä peritä ajoneuvoista, joita ei ole tarkoitettu rekisteröitäviksi, tämän

syystä riippumatta. Lisäksi Puolan hallituksen antamien tietojen mukaan tämä maksu voitaisiin periä myös sellaisten tiettyjen, määrältään vähäisten ajoneuvoryhmien ensirekisteröinnin yhteydessä, jotka ovat jo Puolassa mutta joita ei ole vielä rekisteröity siellä.

26 Näin ollen siltä osin kuin riidanalaisen maksun kaltainen autojen ensirekisteröinnistä perittävä maksu on selvästi veronluonteinen eikä sitä peritä sen vuoksi, että sen käyttöön ottaneen jäsenvaltion raja ylitetään, vaan siinä yhteydessä, kun auto rekisteröidään ensi kertaa tämän valtion alueella, on katsottava, että se kuuluu tavaroita koskevien sisäisten maksujen yleiseen järjestelmään, joten sitä on tutkittava EY 90 artiklan valossa.

27 Tässä yhteydessä on muistutettava siitä, että yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että EY:n perustamissopimuksen järjestelmässä EY 90 artikla täydentää määräyksiä, jotka koskevat tullien ja vaikutukseltaan vastaavien maksujen poistamista. Kyseisen määräyksen tarkoituksena on turvata tavaroiden vapaa liikkuvuus jäsenvaltioiden välillä normaaleissa kilpailuolosuhteissa poistamalla kaikenlainen suojaaminen, joka voi johtua muista jäsenvaltioista peräisin olevia tuotteita syrjivän sisäisen verotuksen soveltamisesta (em. asia Brzeziński, tuomion 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

28 Käytettyinä maahan tuotujen autojen verotuksen osalta EY 90 artiklalla on tarkoitus taata valtionsisäisen verotuksen täydellinen neutraalisuus, kun on kyse kotimaan markkinoilla jo olevien ja maahan tuotavien tuotteiden välisestä kilpailusta (asia C-74/06, komissio v. Kreikka, tuomio 20.9.2007, Kok. 2007, s. I-7585, 24 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

29 Verojärjestelmää voidaan lisäksi pitää EY 90 artiklan kanssa yhteensoveltuvana ainoastaan, jos osoitetaan, että järjestelmä on rakenteeltaan sellainen, ettei se missään olosuhteissa mahdollista maahan tuotujen tuotteiden verottamista kotimaisia tuotteita ankarammin ja näin ollen sillä ei missään tapauksessa ole syrjivää vaikutusta (em. asia Brzeziński, tuomion 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

30 Kysymys, joka tulee esiin tässä tapauksessa, on siis se, sovelletaanko riidanalaista maksua käytännössä samalla tavoin sekä käytettyinä maahan tuotuihin autoihin että Puolasta ostettuihin käytettyihin autoihin, sillä nämä kaksi ajoneuvoryhmää ovat EY 90 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuja samanlaisia tuotteita.

31 Tältä osin on kiistatonta, että 28.7.2003 annetun asetuksen 1 §:n 1 momentin mukaan toisesta jäsenvaltiosta käytettynä maahan tuodun auton ensirekisteröinnin yhteydessä peritään riidanalainen maksu, jonka suuruus on 500 PLN.

32 Kansallisen tuomioistuimen ja Puolan hallituksen mukaan Puolassa ostetusta samanlaisesta ajoneuvosta ei sitä vastoin normaalisti peritä mitään maksua, koska tämä ajoneuvo on jo rekisteröity siellä.

33 Kansallisen tuomioistuimen ja Puolan hallituksen mukaan näet silloin, kun Puolasta ostetaan uusi auto, tämän ajoneuvon valmistajan tai maahantuojan on toimitettava ensirekisteröintiä koskeva rekisteriote lomakkeella, jonka tämä saa 9,71 PLN:n nettohintaan. Tämä hinta samoin kuin muut kulut, joita kyseiselle toimijalle aiheutuu tämän otteen antamisesta, sisällytetään ajoneuvon lopulliseen hintaan.

34 Puolan hallitus ja Euroopan yhteisöjen komissio korostavat tässä yhteydessä, että sen jälkeen kun rekisteriote on annettu uudelle autolle, se siirtyy ajoneuvon kaikille myöhemmille omistajille.

35 Tästä seuraa, että toisesta jäsenvaltiosta käytettynä maahan tuodun ja ensi kertaa Puolassa rekisteröitävän auton hankinnasta peritään riidanalainen maksu, joka on suuruudeltaan 500 PLN, kun puolestaan samanlaisen ajoneuvon ostamisesta Puolasta ei normaalisti peritä lainkaan rekisteröintimaksua.

36 Näin ollen on todettava, että riidanalainen maksu kuuluu EY 90 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisen kiellon soveltamisalaan.

37 Edellä esitetyn perusteella esitettyyn ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että EY 90 artiklan ensimmäistä kohtaa on tulkittava siten, että 28.7.2003 annetun asetuksen 1 §:n 1 momentin mukaisen maksun kaltainen maksu on ristiriidassa kyseisen määräyksen kanssa, koska se peritään käytännössä toisesta jäsenvaltiosta käytettynä maahan tuodun auton ensirekisteröinnin yhteydessä mutta ei silloin, kun käytetty auto hankitaan Puolasta, mikäli se on jo rekisteröity siellä.

Oikeudenkäyntikulut

38 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (viides jaosto) on määrännyt seuraavaa:

EY 90 artiklan ensimmäistä kohtaa on tulkittava siten, että ajoneuvon rekisteriotteesta suoritettavan maksun suuruudesta 28.7.2003 annetun infrastruktuuriministerin asetuksen 1 §:n 1 momentin mukaisen maksun kaltainen maksu on ristiriidassa kyseisen määräyksen kanssa, koska se peritään käytännössä toisesta jäsenvaltiosta käytettynä maahan tuodun auton ensirekisteröinnin yhteydessä mutta ei silloin, kun käytetty auto hankitaan Puolasta, mikäli se on jo rekisteröity siellä.

Allekirjoitukset